

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

2018-06-16

Åby Fritidsgård
Gäller från juni 2018 till juni 2019

Ansvarig chef Pia Molin

Innehållsförteckning

DEL 1

Inledning
Beskrivning av skola
Vision och grundsyn
Medverkande i framtagandet av planen
Planens giltighetstid
Förankring av planen
Definitioner av centrala begrepp

DEL 2

Regler om aktiva åtgärder mot diskriminering
Aktiva åtgärder kring alla diskrimineringsgrunderna
Ansvarsfördelning mellan professioner i alla nivåer av verksamheten
Främjande arbete
Förebyggande arbete
Hur det aktiva arbetet kommer att följas och dokumenteras löpande

DEL 3

Ansvarsfördelning mellan professioner i alla nivåer av verksamheten
Uppföljning och utvärdering av förra årets åtgärder
Resultat av kartläggning av nuläget
Analys av kartläggning av nuläget
Årets planerade åtgärder
Delaktighet och inflytande
Främjande arbete
Förebyggande arbete
Åtgärdande arbete och ärendegång
Rutiner vid nätkränkningar
Sekretess och dokumentation

DEL 4

För ytterligare stöd
Presentation av trygghetsteamet
Barn- och Elevombudet i Norrköpings kommun
Vad kan man göra hemma?

Referenser

Bilaga 1

DEL 1

Inledning

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Huvudregeln är att det ska finnas en plan för varje enskild verksamhet t.ex. varje förskole- eller skolenhet. Planen ska avspegla och utgå från förhållandena i varje enskild verksamhet och ska spegla det innevarande årets främjande och förebyggande arbete. Planen kan ses som en dokumentation av det arbetet och de rutiner som upprättats. Genom planen kopplas det främjande och förebyggande arbetet ihop med de rutiner som måste finnas för att verksamheten effektivt ska kunna agera om ett barn eller en elev upplever sig trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Barn och elever ska aktivt uppmuntras och ges verkliga möjligheter att påverka och bli delaktiga i arbetet. Det är viktigt att i planen åskådliggöra hur det ska gå till. För att underlätta arbetet är det bra om bestämmelsernas innehåll och centrala begrepp förklaras i planen. Detta underlättar för elever, vårdnadshavare och personal att få kunskaper om sina rättigheter och skyldigheter. Planen ska upprättas årligen och alltid finnas tillgänglig för alla.

Beskrivning av skolan/förskola/fritidsgård

Åby fritidsgård ligger i norra delen av Norrköpings kommun Åby. I Åby har vi ca 700 elever som går på Åbymoskolan – åk. 4-6 och Hultdalsskolan åk. 7-9. Under höst och vårterminen renoverades vår fritidsgård så vi blev evakuerade till en annan lokal i Åby gård. Här har vårt utbud av aktiviteter varit begränsade men vi har gjort mycket utflykter och uppsökande verksamhet i stället.

Gården har öppen 10 – 12 års verksamhet samt öppen tonårsverksamhet.

Vi bedriver också korttidstillsyn (inskriven 10-12 års verksamhet) där vi blir ett extra stöd till ett fåtal barn under morgon och eftermiddagen. Dessa barn integreras i den ordinarie verksamheten, men vi kan snabbt anpassa deras vistelse efter individuella behov.

Utöver dessa verksamheter så bedriver vi även en liten simhall och ett litet gym.

Vision och grundsyn

På Åby fritidsgård är alla välkomna. Ung som gammal. Visionen är friskvård och friskhetstänk.

Vi jobbar mycket med att våra besökare ska känna sig sedda och bekräftade. Våga prova nya aktiviteter och utveckla självkänslan. Här ska både tjejer och killar kunna utvecklas utan att begränsas av könsmonster. Fritidsgården jobbar med att få ungdomarna till att våga prova nya aktiviteter genom den öppna verksamheten.

Medverkande i framtagandet av planen

Inga-Lill Hallin, Emma Sonesson, Tommy Mattsson, Marianne Lönnqvist, Stefan Rydström och Daniel Flink

Planens giltighetstid

2018-06-01 till 2019-06-01

Förankring av planen

Planen ska fungera som en ledstjärna. Den ska genomsyra all vår verksamhet och ligga till grund för hur vi jobbar. Fokus ska ligga på individens utveckling genom glädje och lärande och tas upp med jämna mellanrum.

Definitioner av centrala begrepp

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn och ungdomar ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon av diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Med diskrimineringsgrunden

- *könsöverskridande identitet eller uttryck* menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska kön som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön
- *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
- *funktionshinder/funktionsvariation* menas med varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå
- *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
- *Trosuppfattning*
- *Ålder*
- *Kön*

Kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Med *elev* avses den som utbildas eller söker till annan utbildning än förskola som regleras i skollagen. Med *barn* menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kapitlet skollagen.

Huvudman: Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter.
ur Skolverkets Allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling" Bilaga 1 sid 47-48

Indirekt diskriminering innebär att vi i verksamheten tex. Tillämpar regler eller arbetssätt som verkar/antas vara neutrala men som i praktiken missgynnar ett eller flera barn och ungdomar. Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

DEL 2

Regler om aktiva åtgärder mot diskriminering

Reglerna om aktiva åtgärder mot diskriminering finns i kapitel 3 diskrimineringslagen. För förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen är en av nyheterna i diskrimineringslagen att skyldigheten att arbeta med aktiva åtgärder utvidgats till att omfatta alla diskrimineringsgrunder.

Arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder¹. Lagen medför skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Det finns också en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier. Kravet på en likabehandlingsplan har ersatts med ett allmänt krav på skriftlig dokumentation.

Aktiva åtgärder kring alla diskrimineringsgrunder

Alla typer av kränkande behandlingar ska anmälas till elevombudsmannen och följas upp med samtal och åtgärder tillsammans med barn och föräldrar. Detta för att säkerställa en trygg miljö för alla våra besökare. Vi har även en skyldighet att göra orosanmälan till Socialtjänsten om så är nödvändigt. Fritidsgårdspersonalen måste ibland tillrättavisa en besökare för att skapa en god miljö för andra besökare. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om besökaren som får en tillrättavisning kan uppleva det som en kränkning. Diskriminering är när personal på osakliga grunder behandlar en eller flera fritidsgårdsbesökare sämre/annorlunda än andra fritidsgårdsbesökare. Det är också om besökare missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Ansvarsfördelning mellan professioner i alla nivåer av verksamheten i arbete mot diskriminering (t.ex. rektor, trygghetsteam, arbetslag, mentor)

¹ Det är tillåtet att särbehandla av skäl som har samband med ålder

- vid tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i förskolan. En sådan bestämmelse kan finnas till exempel i skollagen eller i någon annan förordning.
- om det finns ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Föreståndare har yttersta ansvaret för att kränkningar anmäls och följs upp. Detta kan ske i samråd med övriga medarbetare. Kopia på anmälan bifogas också till enhetschef som i vissa fall också kan bli inkopplad i ärendet. Vi har ett samarbete med Åbymo och Hultdalsskolan och kommer sitta med i dess Trygghets team grupp igen.

Främjande arbete

På Åby fritidsgård jobbar vi alltid med ett främjande förhållningssätt både mot de barn och ungdomar som besöker oss, men också inom personalgruppen. En nyckel till att växa som människa är att få lyckas och att bli sedd och förknippad med de framsteg en gör. Vi arbetar Salutogent vilket innebär att alltid lägga focus på det positiva i människan och vi tror att det är det som driver oss framåt och får oss att känna glädje.

Förebyggande arbete

Vi jobbar förhållandevis förebyggande, men har vissa systematiska arbeten som är åt det hållet. Exempelvis hur vi har det i våra lokaler. Där försöker vi alltid vara förebyggande ur ett trygghetsperspektiv i vår möblering, ljussättning, öppna ytor osv. Vi gör också förebyggande insatser i samband med skolavslutning, lov och andra dagar som kan bli en otrygghet för våra barn och ungdomar. Detta är för att de ska lyckas och för att alla ska känna sig trygga när de är med oss på t.ex. resor.

Åby ungdomsresurs är en samverkansgrupp som består av skola, fritidsgård, Åbylundskyrkan, Åby lions, Ättetorskyrkan samt hyresbostäder. Vi gör trevliga arrangemang ihop vid speciella tillfällen t ex. luciafirande, skolavslutning med resa till Liseberg eller vara ute och nattvandra vid Valborgsfirande samt arrangera Harlem Night verksamhet i Ättetorp.

Hur det aktiva arbetet kommer att följas och dokumenteras löpande

Arbetet kommer vara en naturlig del att följa upp i samband med personalmöten. Där vi alltid lyfter trygghetsfrågan varje vecka. En tät och naturlig dialog med skolan är också något som är viktigt för oss.

DEL 3

Ansvarsfördelning mellan professioner i alla nivåer av verksamheten i arbete mot kränkande behandling (t.ex. rektor, trygghetsteam, arbetslag, mentor)

Föreståndare har yttersta ansvaret för att kränkningar anmäls och följs upp. Detta kan ske i samråd med övriga medarbetare. Kopia på anmälan bifogas också till Fritidsgårdschef som i vissa fall också kan bli inkopplad i ärendet. Vi har ett samarbete med Hultdalsskolan och sitter med i dess Trygghets team. Vi har anmälningsplikt till socialkontoret i enlighet med kommunens handlingsplan.

Uppföljning och utvärdering av förra årets åtgärder

Vi har en återkommande uppföljning varje vecka på våra personalmöten. Har vi skickat in några kränkingsanmälningar får vi återkoppling av vår chef. Behöver vi gå vidare i något ärende gör vi det med den som det berör.

Resultat av kartläggning av nuläget

Vi har en besökarenkät som våra besökare gjorde under hösten 2017. Där antal svarande var totalt 50 st. varav 22 killar och 18 tjejer årskurs 4-6. Årskurs 7 och upp va det totalt 25 stycken varav 15 killar och 10 tjejer som svarade.

Analys av kartläggning av nuläget

Eftersom antalet besökare sjönk när vi flyttade in i tillfälliga lokaler så har det varit svårt att göra en analys på enkäten men det vi fått fram är att dom flesta har ändå trivts i lokalerna fast vi inte har kunnat ha samma utbud som i ordinarie lokal. Hur ungdomarna har blivit bemötta av oss personal ligger väldigt högt där vi alltid hälsar på alla tex. Hur dom har det med aktiviteter på gården ligger inte lika högt men beror ju på att vi har varit låsta med mindre lokaler och inte kunnat ha samma utbud. Hur dom tar regler och information är väldigt olika. Det ligger både högt och lite mindre lågt. Informationen om fritidsgården tycker dom större ungdomarna får mest från Face Book. Och dom yngre blir informerade på skolan personligen från fritidsledare. Det är inte så många som besöker andra fritidsgårdar men några stycken.

Årets planerade åtgärder

Vi ska arbeta på samma sätt som vi redan gjort men extra med trygghet och trivsel eftersom vi kommer till helt nya lokaler. Ska göra en helt ny trygghetsbedömning.

Delaktighet och inflytande

Vi jobbar brett med olika grupper som drivs av ungdomar, där de får planera, genomföra och utvärdera verksamheter och arrangemang. Vi jobbar hårt med att ta till vara på ungdomarnas önskemål i den dagliga verksamheten och samtalet. Vi vill realisera önskemål, idéer och behov om resor, aktiviteter, inköp av spel, instrument, inventarier och sortiment i caféet. Vi har regelbundet stormöten där våra besökare kan påverka verksamhetens utformning och styra vart vi är på väg. Vi vill visa att vi är intresserade av våra besökares åsikter genom allt från en traditionell fysisk idélåda till att vi ställer frågor via våra sociala mediekkanaler.

Främjande arbete

Verksamhets grunden är att den ska vara till för alla. Det främjande arbetar till att stärka respekten för allas lika värde. Vi arbetar med öppen fritidsverksamhet med frivilliga, tidsbundna möten/aktiviteter i en offentlig miljö som är öppen för alla. Vi arbetar också med gruppverksamhet som metod i vår strävan att skapa bärande relationer med barn och ungdomar för att säkerhetsställa trivsel, gemenskap och utveckling. Alla som jobbar på Åby Fritidsgård ansvarar för att alla har det bra när de besöker oss. Föreståndaren har ett verksamhets ansvar och Fritidsgårds chef har ett personal och helhets ansvar.

Förebyggande arbete

Vi har goda rutiner för hur vi gör när vi tex erbjuder barn och ungdomar att följa med på våra resor och arrangemang vi anordnar tillsammans med dem. Oftast har vi samverkan med antingen skolan, kyrkan, föreningar, Lions, Hyresbostäder och/eller föräldrar i området. Hela personal laget ansvarar för ungdomars välmående hos oss. Föreståndaren ansvarar för verksamheten och chefen ansvarar för personal och dess helhet.

Åtgärdande arbete och ärendegång

Har en personal fått vetskap om att en kränkning har skett skrivs en kränkingsanmälan som skickas till barnombudsmannen. Berörd vårdnadshavare kontaktas alltid och en åtgärd kan vara att denne behöver komma ner till oss för vidare diskussion. Varpå berörd chef delges med skriftlig anmälan. Är det fråga om regelrätt lagbrott kontaktas polis och en polisanmälan görs. Vid oro för att ett barn far illa i sitt hem görs alltid en anmälan till socialtjänsten.

Rutiner vid nätkränkningar

Sker det en kränkning via nätet som vi blir medvetna om görs en kränkingsanmälan i vanlig ordning och ska alltid polisanmälas. Vårdnadshavare och dess inblandade barn och ungdomar informeras.

Sekretess, handläggning och dokumentation (utlämnande av dokument)

Anmälningar om kränkandebehandling och diskriminering innehåller ofta uppgifter om elevers personliga förhållanden och omfattas därmed av sekretess. Handlingar som tillhör ärendet ska förvaras på ett säkert sätt så att inte obehöriga får tillgång till dem. Ärendet ska diarieföras och handlingar ska efter prövning lämnas ut om någon begär det. Vårdnadshavare får ta del av den dokumentation som upprättats kring det egna barnet. Det är trots sekretessen tillåtet att skicka handlingar i ärenden via kommunens mail till diariet.

DEL 4

För ytterligare stöd

Barn, elever och vårdnadshavare ska få information om hur man anmäler kränkningar och diskriminering som sker i och i samband med verksamheten. Denna sida kan delas ut till elever och föräldrar.

Så här informeras elever och vårdnadshavare

Då en kränkingsanmälan gjorts har de berörda vårdnadshavarna kontaktats av oss och blivit informerade om att en anmälan gjorts.

Presentation av trygghetsteamet eller liknande

På Hultdalsskolan som ligger i anslutning till oss finns ett Trygghetsteam. Där finns representanter från varje arbetslag (årskurs), och där kommer även fritidsgårdspersonal vara med till hösten, resursteamet, kurator samt rektor.

Barn- och Elevombudet i Norrköpings kommun

Om du som elev, ditt barn eller någon annan har utsatts för kränkande behandling ska du kontakta den som är ansvarig för verksamheten, till exempel rektor/chef. Behöver du ytterligare hjälp kan du vända dig till BeoN, Barn- och elevombudet i Norrköpings kommun:

Stephan Andersson

Telefon: **011 15 60 66** E-post: stephan.andersson@norrkoping.se

Skolinspektionen: <http://www.skolinspektionen.se/sv/anmalningar>

Vad kan man göra hemma?

Det är av stor betydelse att hemmet och verksamheten har en öppen dialog och känner stöd och förtroende för varandra. Vårdnadshavare bör prata med barnet/eleven hemma, vara lyhörd och uppmärksam på eventuella signaler. Vid minsta misstanke om att något inte är som det ska vara bör personal i verksamheten skyndsamt kontaktas.

Referenser

Skolverkets Allmänna råd ”Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling”

2014

Skollagen 2010:800

Diskrimineringslagen 2008:567

Bilaga 1

Lagstiftning

Skollagen 2010:800

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Skollagen 6 Kap 6-11§§

Diskrimineringslagen 2008:567

4 § I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar

situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,

- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt

- andra omständigheter av betydelse,

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. *Lag (2014:958)*.

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Den 1 januari 2017 ändrades också förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Förordningen reglerar från och med den 1 januari 2017 endast barns och elevers deltagande i arbetet med planen mot kränkande behandling. Förordningens rubrik har ändrats till förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Barns och elevers deltagande i arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering regleras från och med den 1 januari 2017 i diskrimineringslagen.

Andra lagar, konventioner och förordningar

Denna plan bygger även på andra lagar, konventioner och förordningar t.ex. Barnkonventionen, Arbetsmiljölagen, Europakonventionen artikel 14, Regeringsformen 1 kap 2 §, Brottsbalken, Socialtjänstlagen 14 kap 1§.